

BEWEGEN DOOR VERBINDEN

**Sport en bewegvisie
Gemeente Eindhoven
2016 – 2020**

EINDHOVEN

BEWEGEN DOOR VERBINDEN

AMBITIE

We brengen en houden Eindhovenaren een leven lang in beweging om te zorgen voor een actieve stad met gezonde inwoners. Plezier en beleving van sport en bewegen staan voorop. We groeien uit tot een actieve stad die ruimte biedt om op elk niveau uitgedaagd te worden om innovatief te bewegen en ontmoeten.

TRENDS

Andere sportbehoefte en sportbeleving

Steeds meer aanbieders van sport en bewegen; sportverenigingen blijven belangrijk

Toename van individuele leefstijl met meer aandacht voor gezondheid

Vergrijzing en (internationale) groei van de stad

Technologische ontwikkelingen als concurrent en partner

Druk op vrijwilligerswerk

Veranderende rol gemeente

BEWEGINGEN

1

van sport naar gezondheid en vitaliteit

2

van accommodaties naar activiteiten

3

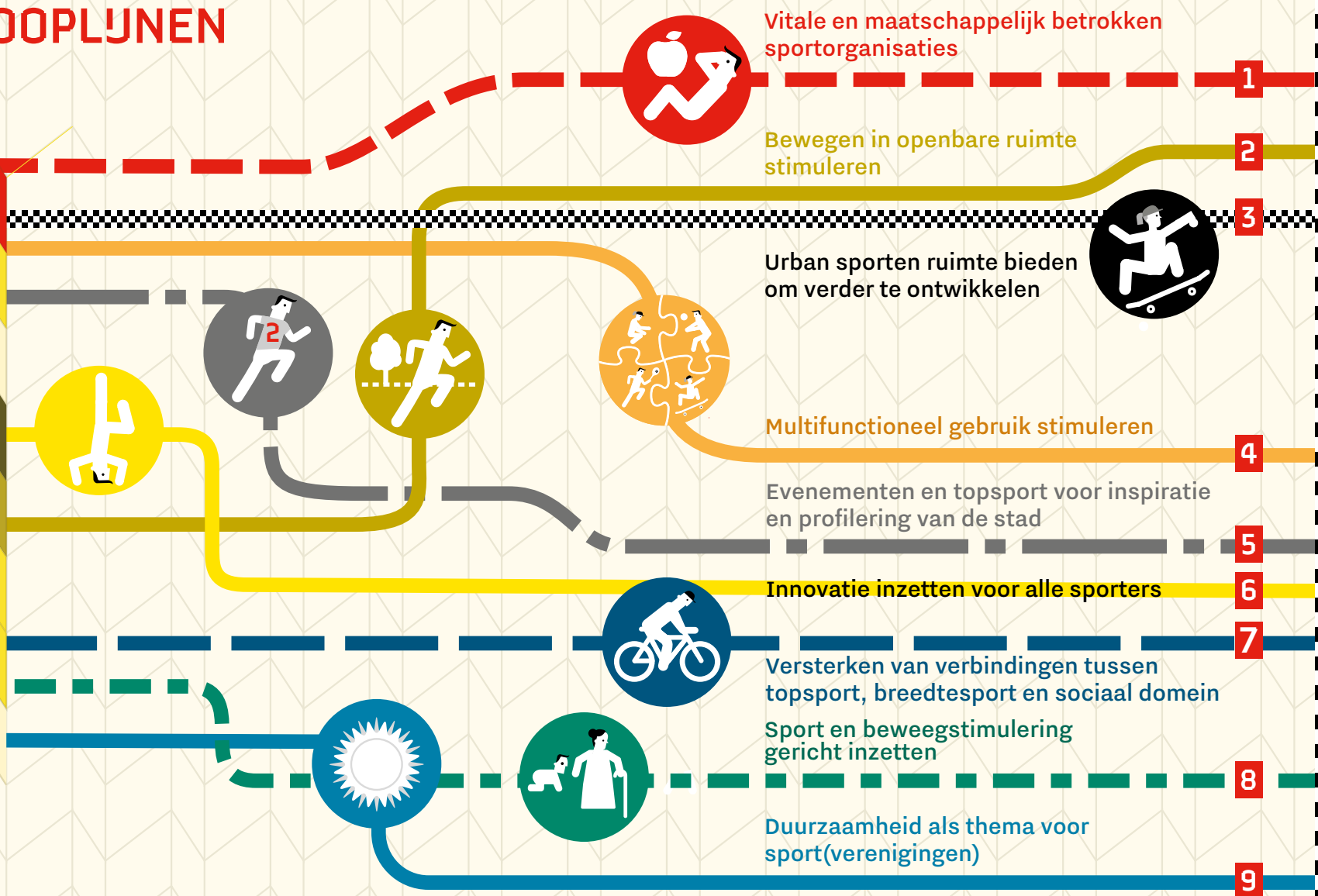
van alleen naar samen

4

van stad naar speelveld

LOOPLUNEN

Nationale Straatvoetbaldag Eindhoven - Strijp-S

Colofon

Uitgave: Gemeente Eindhoven, oktober 2016

Teksten: Gemeente Eindhoven

Fotografie: Mike Roelofs, Silvana Scarlatella, Daan Noordhuizen, Jernej Gartner, Thomas Meijerman, Maarten Hoogbergen en Jos Lammers.
Alle foto's zijn gemaakt binnen gemeente Eindhoven.

Vormgeving: Studio gemeente Eindhoven

Contact: Koen Kerklaan, programmaleider Sport, k.kerklaan@eindhoven.nl

Omslagfoto: Skaten KidZcity Eindhoven - Gennep Parken

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5	5. Looplijnen richting uitvoering	21
1. Inleiding	7	5.1 Vitale en maatschappelijk betrokken sportorganisaties	22
2. Hier doen we het voor	9	5.2 Bewegen in openbare ruimte stimuleren	23
3. Trends en ontwikkelingen	11	5.3 Urban sporten ruimte bieden om verder te ontwikkelen	23
3.1 Andere sportbehoefte en sportbeleving	12	5.4 Multifunctioneel gebruik stimuleren	23
3.2 Steeds meer aanbieders van sport en beweging; sportverenigingen blijven belangrijk	13	5.5 Evenementen en topsport voor inspiratie en profilering van de stad	24
3.3 Toename van individuele leefstijl met steeds meer aandacht voor gezondheid	13	5.6 Innovatie inzetten voor alle sporters	24
3.4 Vergrijzing en (internationale) groei van de stad	13	5.7 Versterken van verbindingen tussen topsport, breedtesport en sociaal domein	24
3.5 Technologische ontwikkeling als concurrent en partner	14	5.8 Sport en beweegstimulering gericht inzetten	25
3.6 Druk op vrijwilligerswerk	14	5.9 Duurzaamheid als thema voor sport(verenigingen)	25
3.7 Veranderende rol gemeente	14	6. Financiën	28
4. Van trends naar ambitie	15	7. Uitvoering en invulling	30
4.1 Van sport naar gezondheid en vitaliteit	17		
4.2 Van accommodaties naar activiteiten	17		
4.3 Van alleen naar samen	18		
4.4 Van stad naar speelveld	19		

VOORWOORD

**Wethouder
Jakob Wedemeijer**

In de afgelopen periode hebben vele organisaties, sportverenigingen en Eindhovenaren meegedacht bij het tot stand komen van deze visie. Door deze inbreng is het een visie geworden die aansluit bij de sport en beweeg ambities van de stad.

Met deze sportvisie gaan we het bewegen in de stad verder stimuleren. Voor inwoners die dat nog niet voldoende doen, voor de internationale nieuwkomers in onze stad die graag willen meedoen en ook voor de Eindhovenaren die al fysiek actief zijn. Eindhovenaren bewegen al veel: op het Stadhuisplein, in Genneper Parken, op en in de vele sportvelden en sporthallen, op de fiets over de vele fietspaden of hardlopend door de stad. We willen deze sporters ook goed blijven faciliteren door bijvoorbeeld onze openbare ruimte hiervoor meer geschikt te maken. Sterker nog; we willen de openbare ruimte juist laten uitnodigen om te bewegen. Met de verschillende innovatie en creatieve organisaties in de stad gaan we hier invulling aan geven.

Sporten en bewegen is namelijk van groot belang; het inspireert en levert op vele manieren een bijdrage aan de leefbaarheid van onze stad. Door het ontwikkelen van nieuw sportaanbod, ontwikkelen van vitale sportverenigingen en gericht inzetten van sportstimulering, bij volwassenen, maar zeker ook kinderen.

Het unieke profiel van Eindhoven biedt vele mogelijkheden om hier invulling aan te geven. Wat mij betreft moeten we vooral snel samen aan de slag om deze actieve stad nog actiever te maken. We gaan bewegen door verbinden!

Jakob Wedemeijer
Wethouder Sport

1

INLEIDING

Deze visie is geschreven als een beweging

Een beweging met, voor en door de stad. Vanuit de trends en ontwikkelingen en onze visie op sport en bewegen brengen we vier bewegingen op gang. Deze zijn als looplijnen uitgewerkt om zo nog meer beweging en vitaliteit in onze stad te realiseren. Om dit te bereiken gaan we samenwerken met de vele partners in stad. We gaan bewegen door te verbinden!

De sport is namelijk in beweging. Waar vroeger het lidmaatschap van een vereniging een vanzelfsprekendheid was, zijn er tegenwoordig veel manieren om je vrije tijd te besteden. Hoe we sporten en bewegen, is zeer verschillend: individueel, in groepsverband, bij een vereniging, commerciële sportaanbieder, in een park, sporthal of sportveld.

Tegelijkertijd neemt de aandacht en het bewustzijn voor een gezonde leefstijl toe. Gezond eten en regelmatig bewegen zijn basisingrediënten om gezond op te groeien en vitaal oud te worden. Daarbij kan sport ook een belangrijke bijdrage leveren aan de uitdagingen in het sociaal domein zoals het voorkomen van overlast of gezondheidsbevordering voor ouderen.

Eindhoven staat als sportstad op de kaart. We beschikken over veel goede (top)sportvoorzieningen voor bijvoorbeeld hockey, zwemmen en voetbal. Daarbij heeft onze stad een rijke urban cultuur, veel sportverenigingen en een Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO). Er is veel technologische en innovatieve kennis in de stad aanwezig. We maken de doorontwikkeling naar een vitale stad van en voor beweging. In onze stad is de sport ook in beweging; komende jaren staat in het teken van het realiseren van de financiële taakstellingen op sport. Dit zal principiële keuzes blijven vragen. We zien echter kansen door anders naar sport en bewegen te kijken, zaken vernieuwend te organiseren en intensiever samen te werken. Door met andere organisaties samen te werken, zijn er meer mogelijkheden om invulling te geven aan onze ambities en nieuwe ontwikkelingen te stimuleren.

Visie

We streven naar een vitale en actieve stad waarin voor alle Eindhovenaren ruimte is om te bewegen. In de hele stad zijn plekken die uitdagen en stimuleren om in beweging te komen. Bewegen kan op elk niveau en is mogelijk voor iedereen. Sport en bewegen is zowel een doel als middel en draagt op vele manieren bij aan het woon-, leef-, welzijns- en vestigingsklimaat in onze stad.

2

HIER DOEN WE HET VOOR

Waarom is sport belangrijk?

Bewegen is gezond. We zetten in op het stimuleren en faciliteren van sport en bewegen omdat het van grote waarde is voor de inwoners. Het bevordert de gezondheid en zorgt ervoor dat Eindhovenaren met plezier in de stad willen wonen, werken en leven. Juist daarom moet onze stad aantrekkelijk blijven om in te kunnen bewegen. Breedtesport, topsport en sportevenementen zijn de drie manieren om sport en bewegen in de stad te beleven.

Breedtesport

Breedtesport is de basis voor het sport- en beweegbeleid in Eindhoven. Op meerdere manieren kan bewegen en sport bijdragen aan een vitale stad. Sport is gezond, kan jeugd en jongeren inspireren, vrijwilligerswerk bevorderen, geeft energie en zorgt voor plezier en ontspanning. Breedtesport zorgt ervoor dat iedere Eindhovenenaar op elk niveau kan bewegen en draagt bij aan verbinding en ontmoeting tussen mensen. Sport en bewegen zijn van grote waarde binnen het sociaal domein. Het kan zorgen voor betere leerprestaties, voorkomen van overgewicht, gezond oud worden en eenzaamheid verminderen.

Topsport

Verbinding tussen topsport en breedtesport is van belang. Breedtesport is de kweekvijver voor topsport, topsport de inspiratiebron voor breedtesport. Het faciliteren van topsport in onze stad draagt bij aan de totale sportinfrastructuur. De bestaande topsportstructuur - die we samen met NOC*NSF en de provincie financieren - zorgt voor talentontwikkeling in de stad. Het binden van talent aan de stad, ook na hun sportieve carrière, is van grote waarde. Zo creëren we ambassadeurs van Eindhoven. Deze waarde willen we voor onze stad behouden en verder uitbouwen.

Sportevenementen

Sportevenementen brengen levendigheid in de stad en kunnen inspireren om sport te gaan doen. De belangrijkste waarden van de evenementen zijn die voor de economie en marketing. Het organiseren van side events biedt kansen om het evenement breed bekend te maken in de stad en een bijdrage te leveren aan sportstimulering. We zien evenementen als instrument om Eindhoven nog meer op de kaart te zetten en op die manier een economische bijdrage te leveren.

A background image showing a wheelchair hockey match. In the foreground, a female player in a red and orange jersey is focused on the game, holding her stick. To her left, a male player in a white and maroon jersey is also visible. They are on a blue ice rink. A large red square with the number '3' is overlaid on the top right of the image.

3

TRENDS EN ONTWIKKE- LINGEN

Wat speelt er?

In dit hoofdstuk schetsen we kort de trends en ontwikkelingen. Deze trends bepalen het kader hoe we de komende jaren naar sport en bewegen kijken. Daarvan kunnen we de ontwikkelingen afleiden, die hierbij een rol spelen.

3.1 Andere sportbehoefte en sportbeleving

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) verwacht dat het percentage mensen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)¹ zal stijgen richting 2030. Tegelijkertijd is ook voorzien dat het aantal leden van sportverenigingen licht zal afnemen. Beide trends zorgen ervoor dat het sportlandschap in Eindhoven verandert. Naast gebonden sport is ook anders georganiseerde of ongeorganiseerde sport in verschillende varianten steeds belangrijker. Het gaat onder meer om (toer-) fietsen, (hard)lopen, zwemmen en fitness. Maar ook onderdelen van urban sports als breakdance, calisthenics en freerunning. We zien verschillende types van bewegende Eindhovenaren:

1. Ongebonden sporters: wandelen, hardlopen, fietsen en urban sports, met gebruik van de openbare ruimte.
2. Semi- gebonden sporters: zwemmen, squashen, fitness, etc. waarbij faciliteiten worden gehuurd/gebruikt van marktpartijen of de gemeente.
3. Verenigingssporters: zij maken meestal gebruik van gemeentelijke accommodaties.

Deze indeling helpt om een beeld te krijgen van de sportbehoefte nu en in de nabije toekomst. Daarbij zijn er ook commerciële sportorganisaties die het sociale aspect van de sportvereniging aanvullen of vervangen. Vanuit die conclusie zet NOC*NSF daarom ook plezier in sport voorop in plaats van te streven naar het

Sport- en beweegparticipatie, van 11 keer per jaar naar 30 minuten per dag

Op dit moment wordt de participatie gemeten aan de hand van de RSO norm. Dit betekent dat wanneer er 11 keer per jaar wordt bewogen, er aan de norm wordt voldaan. We verleggen de focus van sport naar bewegen met een daarbij beter passende norm. We hanteren hierbij de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Dit houdt voor kinderen (tot en met 17 jaar) in dat ze elke dag een uur moeten bewegen. Volwassenen (18 jaar en ouder) en senioren moeten 5 keer per week 30 minuten bewegen waarbij de intensiteit van de senioren lager mag zijn (bewegen met lagere hartslag). Het aantal Eindhovenaren dat voldoet aan de NNGB gaan we meten en monitoren. In het najaar van 2017 volgt een advies van de gezondheidsraad over de bestaande norm waarbij ook de gevolgen van langdurig zitten worden bekeken. De landelijke ontwikkelingen voor de bestaande norm nemen we over.

¹ Kenniscentrum Sport (2016), Website: www.allesoversport.nl

verhogen van sportparticipatie². Onderzoek laat namelijk zien dat plezier ervoor zorgt dat mensen structureel blijven bewegen en sporten³.

3.2 Steeds meer aanbieders van sport en beweging; sportverenigingen blijven belangrijk

In de afgelopen jaren zijn er vele sportorganisaties bij gekomen die op andere locaties (commercieel) sport aanbieden. Zij bieden bijvoorbeeld sportactiviteiten aan in parken en gebruiken op die manier de stad als sportaccommodatie. 'Traditionele' sportverenigingen zijn en blijven echter een belangrijke kurk waar de sport in Eindhoven op drijft. In de komende jaren is de verwachting dat het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging licht zal afnemen. Daarbij zijn tekenen zichtbaar van een groeiend verschil tussen verenigingen. Zo ontstaan er aan de ene kant sterke, grote verenigingen die in staat zijn om zich te ontwikkelen tot volwaardige maatschappelijke organisaties. Aan de andere kant zijn er verenigingen die moeite hebben om de dagelijkse bedrijfsvoering te organiseren⁴.

3.3 Toename van individuele leefstijl met steeds meer aandacht voor gezondheid

De bewustwording van het belang van een gezonde leefstijl neemt steeds meer toe. Dit kan worden versterkt door de groeiende eigen

verantwoordelijkheid en financiële gevolgen van ongezond gedrag. Dit wordt vergroot door meer zelfredzaamheid van onze inwoners. Mensen gaan steeds meer individueel of in zelfgeorganiseerde groepen sporten en minder in clubverband⁵. En sporten moet vooral een 'beleving' worden. Het gevolg hiervan is dat inwoners waarschijnlijk niet minder maar wel anders gaan sporten.

3.4 Vergrijzing en (internationale) groei van de stad

In de periode tot 2030 neemt de Eindhovense bevolking in omvang toe met 7% tot 236.980 inwoners. Het groeipercentage verschilt behoorlijk per leeftijdsgroep⁶.

- In 2030 zal het aantal Eindhovenaren in de leeftijdsgroep 55 t/m 74 jarigen naar verwachting met 20% zijn toegenomen. De toename bij de 75 plussers zal nog groter zijn (27%);
- Het aantal Eindhovenaren in de jongste leeftijdscategorie (0 t/m 14 jaar) zal toenemen met 8%. Het aantal 15 t/m 24 jarigen zal met 4% afnemen;
- De omvang van de middelste leeftijdsgroep (25 t/m 54 jaar) zal in 2030 toegenomen zijn met ruim 1%.

Een veranderende leeftijdssamenstelling van de inwoners stelt eisen aan het sport en beweegbeleid. Juist bij de oudere inwoners van Eindhoven wordt de gezonde leefstijl steeds belangrijker; ook vanuit het oogpunt dat het langer zelfstandig wonen steeds meer wordt

² NOC*NSF (2016), *Sport Agenda 2017+*.

³ Mulier instituut (2011), *Plezier in bewegen*.

⁴ Boesenkool (2011), Sportvereniging: *Tussen tradities en ambities hoofdstuk 2; Sportverenigingen: een plaatsbepaling*.

⁵ Tiessen-Raaphorst (2015), *Rapportage sport 2014*.

⁶ BIO (2014), *De sterke stad, woonbehoeftesonderzoek Eindhoven*.

gestimuleerd. Daarbij heeft Eindhoven ook een groeiambitie om meer kenniswerkers in de stad te huisvesten. Voor deze nieuwkomers is het in stand houden van een passend sport- en voorzieningen aanbod van belang.

3.5 Technologische ontwikkeling als concurrent en partner

Eenzijds is de toenemende digitalisering een concurrent voor de gezondheidsontwikkeling en sportparticipatie. Er wordt veel tijd zittend achter een beeldscherm doorgebracht en ook gamen en internetten is een belangrijke tijdbesteding voor zowel jeugd als volwassenen. De toenemende inactiviteit vergroot gezondheidsrisico's zoals overgewicht en hart- en vaatziekten.

Aan de andere kant biedt de technologie vele kansen om Eindhovenaren in beweging te brengen. Hierbij kan gedacht worden aan apps die je begeleiden om te trainen voor een (hardloop)evenement, het monitoren van bewegende Eindhovenaren om betere hardlooproutes aan te leggen en innovatieve apps die beweging stimuleren om naar buiten te gaan en te bewegen. Tenslotte bieden verschillende social media kanalen mogelijkheden aan om zelf de sportactiviteiten te organiseren of samen te komen. Dit is bij uitstek een kans die past bij het profiel van de stad: inzet van technologie voor gezondheid.

3.6 Druk op vrijwilligerswerk

Sportorganisaties zijn voor een groot deel afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Vele Eindhovenaren zetten zich wekelijks in om te zorgen dat er weer volop gesport kan worden. Ook de inzet van vrijwilligers bij grote sportevenementen is van groot belang. De verwachting is dat de inzet van vrijwilligers in de komende jaren niet sterk zal veranderen. Een eventuele daling heeft te maken met de groei van bevolkingsgroepen die over het algemeen minder vrijwilligerswerk uitvoeren in combinatie met minder verenigingsleden. Daarbij komt dat vanuit meerdere kanten gevraagd wordt om als vrijwilliger actief te zijn. Hierbij kan gedacht worden aan buurtparticipatie, mantelzorg, scholen en zorgcentra. Dit zou een risico kunnen zijn voor de vele vrijwilligers in de sport. De manier waarop vrijwilligers zich inzetten verandert wel. Er wordt meer projectmatig gewerkt, potentiële vrijwilligers vragen meer flexibiliteit en zullen steeds vaker 'hoppen' tussen verschillende vrijwilligersklussen. De vraag is in hoeverre sportclubs hierop kunnen inspelen.⁷

3.7 Veranderende rol gemeente

Eindhovenaren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de eigen gezondheid en het organiseren van voldoende faciliteiten daarvoor. We doen daarbij een beroep op zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid van de inwoner voor zover die daartoe in staat is. De gemeente faciliteert waar mogelijk sporten en bewegen. Daarbij werkt de gemeente zoveel mogelijk samen met de lokale sportorganisaties.

⁷ Ministerie van VWS (2016), Website: www.volksgezondheidenzorg.info

4

VAN TRENDS NAAR AMBITIE

Wat gaan we doen?

Vanuit onze visie op sport en bewegen en gegeven de trends en ontwikkelingen, is onze ambitie gericht op het stimuleren van bewegen voor elke inwoner van Eindhoven.

Ambitie

We brengen en houden Eindhovenaren een leven lang in beweging om te zorgen voor een actieve stad met gezonde inwoners. Plezier en beleving van sport en bewegen staan voorop. We groeien uit tot een actieve stad die ruimte biedt om op elk niveau uitgedaagd te worden om innovatief te bewegen en ontmoeten.

Wanneer we de trends en ontwikkelingen in perspectief van onze ambitie plaatsen, kunnen we vier bewegingen onderscheiden. Door invulling te geven aan deze bewegingen zetten we stappen in het realiseren van onze ambitie: Eindhovenaren een leven lang laten bewegen en uitgroeien tot een actieve stad.

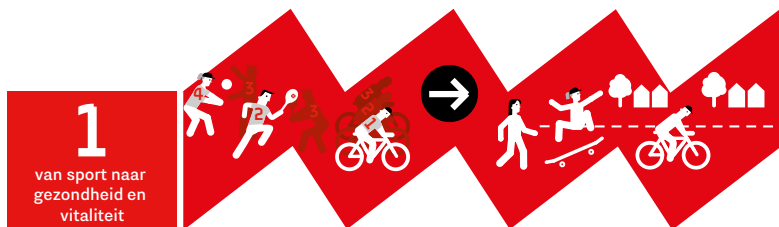
Vier bewegingen

1. Van sport naar gezondheid en vitaliteit
2. Van accommodaties naar activiteiten
3. Van alleen naar samen
4. Van stad naar speelveld

4.1 Van sport naar gezondheid en vitaliteit

Om gezond te worden en te blijven is bewegen belangrijk. We zetten in op het in beweging brengen en houden van alle Eindhovenaren en richten ons daarbij op specifieke doelgroepen en gebieden die achterblijven.

Preventie blijft hierbij onderdeel van onze aanpak. De basis wordt op en rondom school gelegd. Bewegen moet een tweede natuur worden, dit vraagt om stimulering vanaf de basisschool. Vitaliteit is echter meer dan alleen voldoende bewegen. Een gezonde leefstijl heeft ook betrekking op gezond eten. In de activiteiten die we (laten) organiseren staat het verkrijgen van plezier in bewegen voorop; dat houdt mensen langer in beweging. Sport en bewegen is hierbij een middel om de gezondheidsdoelen te bereiken. Juist ook bij de activiteiten in de wijkaanpak is gezonde leefstijl en bewegen op ieders niveau de focus.

4.2 Van accommodaties naar activiteiten

Een veranderende sportbehoefte stelt andere eisen aan het accommodatieaanbod. Om op deze behoefte in te spelen, moet er flexibiliteit in het sportbudget worden gecreëerd. Een groot deel van het sportbudget zit echter vast in stenen, velden of sporthallen. Door slimmer gebruik te maken van accommodaties, willen we ruimte creëren om de middelen flexibeler in te zetten.

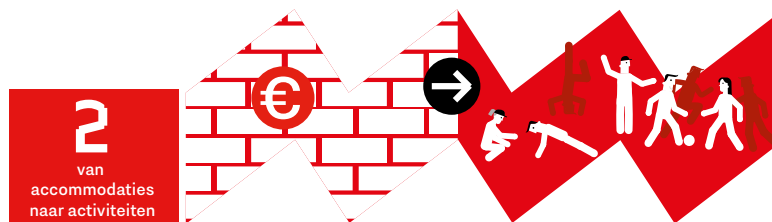
Dit doen we door de accommodatiebehoefte voor een (sport) activiteit stadsbreed te bekijken. We houden hierbij ook rekening met de regionale functie en aantrekkingskracht die sportaccommodaties kunnen hebben. We faciliteren de activiteiten waarbij we accommodaties zoeken op basis van bestaande mogelijkheden. Dit kan verplaatsen van de activiteit betekenen als er elders in de stad ruimte beschikbaar is die de vraag beantwoordt.

Het combineren van onderwijs en (verenigings) sport bij binnensportaccommodaties is een voorwaarde waarbij we ook samen met scholen in beeld brengen welke accommodaties nu nog niet volledig gebruikt worden.

4.3 Van alleen naar samen

We willen het bestaande aanbod, van bijvoorbeeld scholen, nog beter ontsluiten. Als gemeente gaan we dit gebruik verder faciliteren. Tenslotte wordt bij het realiseren van nieuwe accommodaties scherp gekeken naar het type gebruik. Niet iedere accommodatie hoeft geschikt te zijn voor officiële wedstrijden terwijl er prima in getraind kan worden. Ook kan een accommodatie daardoor beter geschikt zijn voor gedeeld gebruik.

Deze beweging vraagt een uitwerking op deelonderwerp zoals voor het voetbal aanbod (totaalplan voetbal) en de visie op binnensport. Daarbij geldt dat het verplaatsen van activiteiten en daarmee het flexibeler inzetten van budgetten een lange termijn planning vraagt.

De veranderende samenleving gaat steeds meer uit van de eigen kracht van inwoners en samenkracht. Niet alleen professionals doen alles voor onze inwoners, maar inwoners zijn zelf prima in staat om dingen te doen. Het is een uitdaging om deze kracht op de juiste manier te benutten.

Cruciaal hierbij is om vooraf samen in beeld te brengen welke verantwoordelijkheden belegd worden bij een vrijwilligersorganisatie en welke aanvullende taken ze willen oppakken. De gemeente heeft hierbij een stimulerende rol en gaat zoeken naar organisaties om hier invulling aan te geven. We houden onze blik naar buiten gericht en sluiten bij nieuwe vormen van samenwerking geen organisaties uit. Sportverenigingen zijn hierbij een belangrijke partner. Het verbreden van het aanbod biedt kansen voor sportverenigingen om zich verder te ontwikkelen. Op die manier kunnen ze ook een bijdrage leveren aan maatschappelijke opgaven. Dit gebeurt op basis van vrijwilligheid; vitale verenigingen zijn prima in staat hier zelf een keuze in te maken. Vitaliteit van de verenigingen is

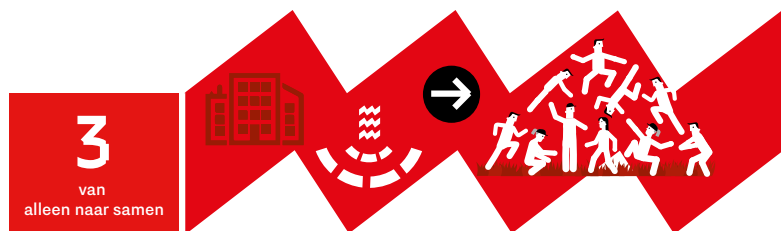
4.4 Van stad naar speelveld

daarom een randvoorwaarde. Hieraan blijven we in samenwerking met de verenigingen en Eindhovense Sportraad (ESR) werken. We zien sportverenigingen hierbij als volwaardige maatschappelijke en zakelijke partners met alle rechten en plichten die daarbij horen, waarbij de ESR een waardevolle partner is om tot goede keuzes te komen. Eén van de aandachtspunten daarbij is de druk op het vrijwilligerswerk.

We zetten sport en bewegen ook in om vanuit de wijkaanpak een bijdrage te leveren aan het welzijn in specifieke gebieden. De verschillende onderwijsinstellingen zijn hierbij belangrijke partners.

Naast sporten binnen de verenigingsstructuur neemt het bewegen in de openbare ruimte steeds verder toe. We gaan deze trend verder faciliteren zodat onze openbare ruimte steeds beter geschikt wordt voor bewegen.

Ook voor sportstimuleringsprojecten kan hiervan gebruikt worden gemaakt. Daarbij gaan we de sportterreinen meer als 'parken' positioneren waarbij we de samenwerking aangaan met partners om de innovatiekracht en technologische kennis die in de stad beschikbaar is, volledig te benutten. Deze beweging heeft ook als doel om urban sports verder te ontwikkelen.

5

LOOPLIJNEN RICHTING UITVOERING

Hoe gaan we het doen?

Vanuit de vier beschreven bewegingen leggen we 9 looplijnen uit waarlangs we een bijdrage leveren aan het realiseren van onze ambitie. Deze looplijnen vormen de kapstok voor het uitvoeringsprogramma.

5.1 Vitale en maatschappelijk betrokken sportorganisaties

We gaan met maatschappelijke organisaties, commerciële sportorganisaties en het bedrijfsleven zorgen dat Eindhovenaren met plezier sporten en bewegen. Sportverenigingen vervullen al een maatschappelijke functie door het faciliteren van de sportactiviteiten. We benaderen ze als volwaardig partner met rechten en plichten. We komen samen met verenigingen en ESR tot een uitwerking waarin duidelijk is hoe de verenigingen zich kunnen ontwikkelen tot vitale en maatschappelijke organisaties. Dit kan bijvoorbeeld door sportaanbod voor andere doelgroepen aan te bieden en uit te groeien tot een open club (NOC*NSF - zie kader). Hierbij stimuleren we ondernemendheid. Dit is een kans voor de vereniging maar geen plicht. Verenigingen die dat nodig hebben, ondersteunen we om tot een duurzaam gezonde bedrijfsvoering te komen. Zelfstandigheid is hierbij het uitgangspunt. We blijven het vitaliteitsonderzoek onder sportverenigingen uitvoeren om op basis van deze gegevens de verenigingen gericht te ondersteunen. Het ontwikkelen van samenwerkingsmodellen tussen sportverenigingen zullen we faciliteren waarbij we kansen zien voor studenten van Fontys Hogeschool om hier een bijdrage in te leveren.

We gaan de mogelijkheden voor zelfwerkzaamheid door verenigingen verder verkennen. We doen dit om de mogelijkheid te bieden om te besparen op kosten voor beheer en onderhoud. Deze besparing kan ten goede komen aan zowel de gemeente als sportverenigingen.

Open Clubs

Een open club is ondernemend en richt zich op een langetermijnvisie en staat nooit stil. Zij denkt vraag- en buurtgericht en gaat steeds opnieuw na wat de behoeften zijn en speelt daarop in. De club gaat (mogelijk in samenwerking met andere sportclubs en partijen uit andere sectoren) gericht aan de slag om activiteiten aan te bieden, die haar hoofdactiviteit versterken. Ook voert de club actief en continu beleid op de ontwikkeling, kwaliteit en opleiding van sporttechnisch, arbitrerend en bestuurlijk kader en streeft naar een betere bezettingsgraad van de accommodatie. Dit alles leidt tot ledenbinding, -behoud en/of -groei, meer 'reuring' op de club en continuïteit van het bestaansrecht.

De sportverenigingen zijn en blijven het middelpunt van de sport in Eindhoven. Zij maken de sport zichtbaar en zorgen dat vele inwoners met plezier en laagdrempelig kunnen (leren) sporten en bewegen. Naast de sportverenigingen zoeken we ook samenwerking met andere sportaanbieders en organisaties. In onze ambitie om specifieke doelgroepen te activeren, is ook hier de best passende activiteit het doel. Welke aanbieder dit dan uitvoert is hieruit volgend. We zien hierbij kansen voor buurthuizen, onderwijsinstellingen, zorginstellingen, welzijnsorganisaties en andere sportaanbieders.

5.2 Bewegen in openbare ruimte stimuleren

Wandelen, hardlopen en fietsen zijn laagdrempelige vormen van beweging die bijna alle Eindhovenaren kunnen doen. Veel inwoners maken nu al gebruik van de openbare ruimte. Juist ook deze inwoners gaan we nog beter faciliteren door nadrukkelijk de verbindingen te maken met andere programma's zoals verkeer en vervoer, openbare ruimte, licht, binnenstad en groen. Hierbij gaan we samenwerken met Fontys en Tu/e om beweging in beeld te brengen en op basis van data onderbouwde keuzes maken. Ook gaan we onderzoeken en experimenteren of en op welke manier onze openbare ruimte gezond gedrag kan belonen en stimuleren.

5.3 Urban sporten ruimte bieden om verder te ontwikkelen

Urban sport hoort bij Eindhoven; we gaan deze sporten nog nadrukkelijker aan Eindhoven verbinden door de openbare ruimte hierop

aan te laten sluiten. Door aanpassingen in de openbare ruimte kunnen urban sports nog meer ruimte krijgen in het Eindhovense straatbeeld. Om de ontwikkeling van urban sports vorm te geven, gaan we ze aansluiting geven bij bestaande faciliteiten, zoals het Centrum voor Topsport en Onderwijs Eindhoven (CTO) en de field-labs. Ook zullen we kennisontwikkeling tussen de georganiseerde sport (verenigingen) en de urban sports faciliteren. Samenwerking met stichting cultuur Eindhoven en Dynamo Jeugdwerk staat voorop om ook organisatorisch urban te versterken.

5.4 Multifunctioneel gebruik stimuleren

Om een nog efficiënter gebruik van de accommodaties te realiseren, blijven we inzetten op multifunctioneel gebruik van de accommodaties. We gaan de mogelijkheden om meerdere typen sporten op een veld onder te brengen verkennen en laten NOC*NSF eisen voor accommodaties los, als dat voor het type gebruik niet nodig is. Dit doen we in overleg met de gebruikers. Dit kan verplaatsen van de activiteit betekenen als er elders in de stad ruimte beschikbaar is. Het aanleggen van nieuwe accommodaties terwijl op andere plekken nog geschikte ruimte beschikbaar is, sluiten we uit.

De sportterreinen gaan we als voor iedereen toegankelijke 'parken' gebruiken waarbij we ons realiseren dat dit met kleine stapjes zal gaan. Het doel is het ontsluiten van de sportparken zodat deze meer divers gebruikt kunnen worden, zowel overdag als in de avond.

5.5 Evenementen en topsport voor inspiratie en profilering van de stad

Topsport zorgt voor binding van talent aan de stad en heeft ook een economische spin off. Daarbij heeft topsport ook marketingwaarde voor de stad. We behouden de topsportstructuur in onze gemeente en gaan deze ook toegankelijk maken voor urban sports. We zien kansen om de maatschappelijke impact van topsport en sport-evenementen te vergroten. We willen onderzoeken of er mogelijkheden zijn om talentprogramma's van bijvoorbeeld het CTO met de huidige middelen te versterken. Samenwerking met NOC*NSF, Provincie en betreffende sportbonden is hierbij een voorwaarde.

Sportevenementen zijn belangrijk voor een aantrekkelijke en dynamische stad om in te wonen, werken en leven. Ze stimuleren Eindhovenaren om in beweging te komen en te genieten van (top) sport in hun stad. Ook versterken evenementen het imago van Eindhoven en zijn daarmee een marketinginstrument voor de stad. Sportevenementen moeten daarnaast van toegevoegde waarde zijn voor de bewoners en economisch rendement opleveren. Innovatie en side events kunnen hier ook een rol in spelen. We kiezen voor sportevenementen die optimaal bijdragen aan beweeg- en sportstimulering, aan een aantrekkelijk leefklimaat en het genereren van economische spin off. Zodoende kiezen we voor sporten die ook vanuit onze infrastructuur en kennis bij onze stad passen zoals voetbal, zwemmen, hockey, hardlopen en urban sports. De evenementen blijven we financieren vanuit het budget van economische zaken. We werken hiervoor samen met de provincie Noord-Brabant, het netwerk B5, G5 en EHV 365. Voor de uitvoering

van de evenementen blijven we inzetten op verbinding en samenwerking met onderwijs en sportverenigingen.

5.6 Innovatie inzetten voor alle sporters

Samen met andere partners in de stad zoals Sports en Technology, Fontys, Tu/E en fieldlabs gaan we onderzoeken opstarten waarbij de opgedane kennis kan worden ingezet voor breedtesport en leefbaarheid in de stad. We zien hier kansen voor het leveren van een bijdrage aan het ontwikkelen van de vitale stad. We willen sport en bewegen onderdeel maken van het dagelijks leven in Eindhoven en gaan experimenteren met interventies in de openbare ruimte waardoor Eindhovenaren worden uitgedaagd om te bewegen; de stad is hierbij de proeftuin.

We gaan structureel samenwerken met deze instellingen om sport, innovatie en bewegen aan elkaar te verbinden. Het meer laten bewegen van alle Eindhovenaren in combinatie met het realiseren van economische spinn-off en verder versterken van het merk Eindhoven is hierbij het doel.

5.7 Versterken van verbindingen tussen topsport, breedtesport en sociaal domein

We zien kansen voor de verbinding tussen top en breedtesport en de verbinding tussen bewegen en het sociaal domein. Topsport wordt ingezet om talenten aan de stad te verbinden. Voor de verbinding tussen top en breedtesport willen we kennis en ervaring vanuit de topsport ook ontsluiten voor breedtesport. We starten een pilot om

deze ontsluiting handen en voeten te geven. Bij het verder verstevigen van het CTO ligt de nadruk op het leggen van verbindingen met het bedrijfsleven om zo haar financiële positie meer te verstevigen. We zorgen voor aansluiting bij en ontsluiten van dit netwerk. Sport en bewegen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de activiteiten en opgaven bij het sociaal domein. We zien bewegen hierbij als waardevolle aanvulling in het totale aanbod. Uitgangspunten zijn dat er vraaggericht gewerkt wordt, vanuit de lokale netwerken en in aansluiting op bestaande structuren. We gaan de mogelijkheden verkennen op welke manieren sportverenigingen een bijdrage kunnen leveren door bijvoorbeeld hun accommodatie beschikbaar te stellen voor dagopvang, specifiek aanbod voor ouderen te creëren, of de sportaccommodatie als startpunt voor een activiteit in te zetten.

5.8 Sport en beweegstimulering gericht inzetten

Het bewegen op school levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde toekomst. We zetten in op bewegen op en bij scholen en een derde beweegmoment. Om jonge kinderen op te laten groeien met sport en bewegen zijn vele creatieve mogelijkheden; juist buiten de reguliere gymles. We gaan samen met de scholen bewegingsmomenten creëren waarbij het schoolplein ook een geschikte 'sportaccommodatie' kan zijn.

In een aantal wijken en buurten van Eindhoven bewegen en sporten mensen minder dan elders in de stad. Op basis van onderzoek zetten we sportstimulering nog meer wijkgericht in. Bewegen kan één van de instrumenten zijn om het welzijn in de wijk te verbeteren. Sport-

verenigingen kunnen hierbij ook een rol vervullen door aanbod in de wijk te realiseren. Per doelgroep gaan we bekijken welke organisatie hierbij het beste aanbod kan verzorgen. Dit willen we onder andere doen met de inzet van vakleerkrachten en stagiaires. Het gaat om het realiseren van passend aanbod maar ook het wegnemen van belemmeringen om te kunnen bewegen. We gaan gezamenlijk met de regio gemeenten en in samenwerking met de Provincie optrekken om passend aanbod voor gehandicaptensport te ontsluiten. Het aantal Eindhovenaren dat voldoet aan de NNGB gaan we meten en monitoren.

Eindhoven heeft tenslotte de ambitie om talentvolle internationale werknemers aan de stad te binden. Dit vraagt ook een aanscherping van het Engelstalige sport en beweegaanbod. Sport draagt voor deze inwoners ook bij aan de zelfontplooiing en bindt op die manier talent aan de stad.

5.9 Duurzaamheid als thema voor sport(verenigingen)

We gaan met de sportverenigingen duurzaamheid als thema vertalen naar concrete aanpassingen om de accommodaties op die manier duurzamer en energiezuinig te kunnen exploiteren. We doen dit in lijn met de klimaatbegroting. Op die manier kunnen de sportverenigingen toekomstbestendig en efficiënter hun eigen accommodaties beheren en exploiteren.

Urban Sport & Culture

Eindhoven beschikt over een zeer brede en diverse urban scene. Urban is een totaalpakket met verschillende uitdagende (straat) sporten. Naast de sport, gaat het om de lifestyle en het aanspreken van de doelgroep in hun eigen belevingswereld. Deze manier van sport en bewegen is letterlijk op straat ontstaan en zichtbaar in de stad. Eindhoven acteert hierin op wereldniveau. Urban sport en culture is zeer veelzijdig en bestaat uit verschillende subculturen met diverse sporten zoals BMX, freerunning, calisthenics, skaten, street- en breakdance. De groei van urban - door de doelgroep zelf georganiseerd- en ontwikkeling maakt dat Eindhoven landelijke bekendheid heeft als Urban sport stad.

Sociaal Domein

Gemeentelijke taken die te maken hebben met het welzijn, zorg en ondersteuning van inwoners van Eindhoven, zijn ondergebracht bij het Sociaal Domein. Het gaat daarbij om een breed aantal aandachtsvelden zoals zorg en maatschappelijke voorzieningen, inkomensondersteuning, uitkeringen, (arbeids)participatie, onderwijs maar ook de ondersteuning van organisaties en initiatieven in de stad binnen de zogenaamde sociale basis. Iedereen, in elke fase van hun leven, kan te maken krijgen met het sociaal domein. Er wordt nauw samen-gewerkt met welzijns-, jeugd- en onderwijs-instellingen in de stad en in de regio.

6. FINANCIËN

De financiële kaders bepalen voor een groot deel de mogelijkheden voor investeringen in de sport en beweeginfrastructuur. De komende jaren zal enerzijds in het teken staan van de bezuinigingen die gerealiseerd moeten worden op sport. Bij de invulling en realisatie van deze bezuinigingen geldt het uitgangspunt dat het aan moet sluiten bij de sportvisie. Anderzijds zorgt het leggen van verbinden, opstarten van samenwerkingen en anders inzetten van budgetten voor mogelijkheden om invulling te geven aan onze ambities. Daarbij zorgt samenwerking er ook voor dat kennis die binnen Eindhoven beschikbaar is optimaal wordt ontsloten.

Naast de gemeentelijke sportbegroting is ook de betaalbaarheid van de sport voor alle Eindhovenaren een belangrijk aandachtspunt. We gaan samen met de gebruikers onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren door bijvoorbeeld clustering en verplaatsing van activiteiten.

Kies je Sport

Speciaal voor basisschool kinderen heeft Sportformule 'Kies je Sport' ontwikkeld. Op www.sportformule.nl/kiesjesport kunnen kinderen sportactiviteiten zoeken die ze willen uitproberen om zo te ervaren welke sport bij ze past. Daarnaast is er een boekje met alle kennismakingslessen en activiteiten. Eindhovense sportverenigingen en sportaanbieders stellen deze lessen beschikbaar. Zo is het mogelijk om éénmalig een clinic te doen of juist meerdere proeflessen te volgen. Vóór de kerstvakantie ontvangen alle ouders en kinderen een 'Kies je Sport' boekje. Op deze manier kunnen alle kinderen in Eindhoven op een eenvoudige manier kennismaken met sport en bewegen.

7. UITVOERING EN INVULLING

Voor de uitvoering en verdere concretisering van de visie wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld. De contouren hiervan worden in het najaar van 2016 uitgewerkt.